

ΜΟΥΣΙΚΗ & ΙΑΤΡΙΚΗ στην Αρχαία Ελλάδα

Στην αρχαία Ελλάδα ο θεός της ιατρικής και της υγείας ήταν ο Ασκληπιός, υιός του θεού Απόλλωνα.

Συμμετείχε στην Αργοναυτική εκστρατεία με τον Ιάσονα, ενώ οι υιοί του πολέμησαν στον Τρωικό πόλεμο, κατά τον Όμηρο και φρόντιζαν τους τραυματίες και ασθενείς των Ελλήνων (Αχαιών).

Οι Έλληνες είχαν τον μεγάλο ναό του Ασκληπιού στην Επίδαυρο και πολλούς άλλους ναούς σε όλη την χώρα που λέγονταν Ασκληπιεία (στην ουσία ήταν θεραπευτήρια) το σημαντικότερο από τα οποία ήταν στο νησί Κω.

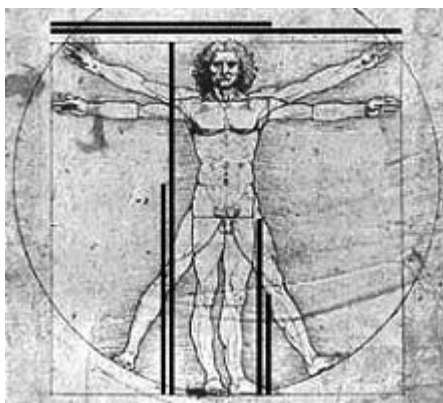
Κοντά σε όλα τα θεραπευτήρια υπήρχαν θέατρα, ναοί, αλλά και στάδια πιστεύοντας ότι η θεραπεία και η υγεία, συνδέονται άμεσα με τον τρόπο της κίνησης του ανθρώπινου σώματος, με την καλλιέργεια της ψυχής και την πνευματική ενατένιση.

Πρώτοι οι Πυθαγόρειοι εξέτασαν την σχέση μουσικών ήχων κι αριθμών και διαπίστωσαν ότι οι αριθμοί που διέπουν την αρμονία ενός διατεταγμένου υλικού κόσμου παίζουν τον ίδιο ρόλο και στην τέχνη της μουσικής.

Είναι ενδιαφέρον ότι οι ίδιοι μαθηματικοί λόγοι που διέπουν τα βασικά (πυθαγόρεια) μουσικά διαστήματα, τα οποία προέρχονται από την αρμονική διαίρεση του μονόχορδου (1:2-διάστημα ογδόης, 2:3-διάστημα πέμπτης, 3:4-διάστημα τετάρτης), διέπουν και τις σωματομετρικές αναλογίες του ανθρώπινου σώματος (1) αλλά και άλλων φυσικών κατασκευών όπως πχ ο κοχλίας (2), τα φύλλα των δένδρων (3) τα φτερά της πεταλούδας (4) και πλείστες άλλες φυσικές δομές.

Υπάρχουν μαρτυρίες ότι η σχολή των Πυθαγορείων χρησιμοποιούσε μουσικούς ήχους για θεραπεία ασθενών με βάση την άποψη ότι η αρμονία της μουσικής, μπορεί να αποκαταστήσει την διαταραγμένη ψυχοσωματική ισορροπία του ασθενούς.

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3

Εικόνα 4

Οι Πυθαγόρειοι αλλά και οι Πλάτων, Αριστοτέλης, Ιπποκράτης πίστευαν στον θεραπευτικό ρόλο της μουσικής. Σε πολλά από τα κείμενα τους αναφέρουν και προτείνουν διάφορους ήχους και μουσικές κλίμακες ανάλογα με την ψυχική διάθεση την οποία θέλει κανείς να δημιουργήσει.

Η ιδιότητα της μουσικής να θεραπεύει τονίζεται από τον Πλάτωνα σε πολλά έργα του (Τίμαιος, Πολιτεία. Νόμοι), και μάλιστα ο Πλάτων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ο πρώτος επίσημος «συνταγογράφος» μουσικής στην αρχαιότητα αφού προτείνει ως κατεξοχήν θεραπευτικό μουσικό μέσον, τον Δώρειο τρόπο (μία αρχαία μουσική κλίμακα που οι μουσικολόγοι σήμερα πιστεύουν ότι αντιστοιχεί περίπου στο πρώτο ήχο της βυζαντινής μουσικής).

Σήμερα έχουν καταγραφεί 320 ή 380 ασκληπιεία. Από τα σπουδαιότερα ιερά του Ασκληπιού θεωρούνται της Αθήνας, του Πόρου, της Κορίνθου, της Επιδαύρου, της Δήλου, της Φαιστού, της Λεβήνας ή Λεβήνης, της Εφέσου, της Περγάμου, της Μεσσηνίας.

Τέλος αξίζει να σημειώσουμε ότι στα Ασκληπιεία τέθηκαν οι αρχές της σύγχρονης ψυχοσωματικής ιατρικής

Μέχρι και τις αρχές του 20ού αιώνα οι επιστήμονες δεν είχαν συστηματικά παρατηρήσει και μελετήσει τις επιδράσεις της μουσικής σε παραμέτρους της λειτουργίας του ανθρώπινου συστήματος. Όμως την τελευταία δεκαετία με την πρόοδο της απεικονιστικής τεχνολογίας έχει γίνει δυνατή η εξονυχιστική μελέτη των επιδράσεων της μουσικής στον ανθρώπινο εγκέφαλο. Τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής έχουν κινητοποιήσει πολλούς κλινικούς γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, που χρησιμοποιούν τη μουσική ως φάρμακο για την αντιμετώπιση του πόνου, του stress, της κατάθλιψης, αλλά και σαν μέσο ενίσχυσης του ανοσοβιολογικού συστήματος σε πολλές κατηγορίες ασθενών.

Στην Θεραπευτική αλλά κυρίως στην ηθικοπλαστική, δύναμη της μουσικής για τη δημιουργία ελευθέρων ατόμων πίστευε και ο Πλάτων.

Ο Αριστοτέλης, χωρίς να αμφισβητεί την ηθική δύναμη της μουσικής, αναγνώριζε συγχρόνως σ' αυτή και τη δυνατότητα να τέρπει και να χαλαρώνει ευεργετικά τους ανθρώπους.